

KARTA OPISU PRZEDMIOTU - SYLABUS

Nazwa przedmiotu

Wymiana ciepła i masy [N2IŚrod2-ZwCKiOP>WC]

Przedmiot

Kierunek studiów

Inżynieria środowiska

Rok/Semestr

1/1

Studia w zakresie (specjalność)

Zaopatrzenie w ciepło, klimatyzacja i ochrona powietrza

Profil studiów

ogólnoakademicki

Poziom studiów

drugiego stopnia

Język oferowanego przedmiotu

polski

Forma studiów

niestacjonarne

Wymagalność

obligatoryjny

Liczba godzin

Wykład

20

Laboratorium

16

Inne (np. online)

0

Ćwiczenia

16

Projekty/seminaria

0

Liczba punktów ECTS

6,00

Koordynatorzy

dr inż. Ilona Rzeźnik

ilona.rzeznik@put.poznan.pl

prof. dr hab. inż. Janusz Wojtkowiak

janusz.wojtkowiak@put.poznan.pl

Wykładowcy

Wymagania wstępne

.Wiedza: Matematyka: rachunek różniczkowy i całkowy, równania różniczkowe zwyczajne i cząstkowe, Fizyka: termodynamika, mechanika płynów 2.Umiejętności: Zastosowanie rachunku różniczkowego i całkowego do opisu zjawisk fizycznych, rozwiązywanie równań różniczkowych zwyczajnych, przekształcanie równań różniczkowych cząstkowych. Termodynamika: Rozwiązywanie zadań i wykonywanie pomiarów z zakresu techniki cieplnej i mechaniki płynów. 3.Kompetencje społeczne: Świadomość konieczności ciągłego aktualizowania i uzupełniania wiedzy i umiejętności.

Cel przedmiotu

Poszerzenie i pogłębienie wiedzy oraz umiejętności z zakresu wymiany ciepła i masy oraz miernictwa strumieni ciepła niezbędnych do rozwiązywania złożonych problemów cieplnych i przepływowych oraz sporządzania bilansu energii w urządzeniach i systemach inżynierii środowiska zarówno zabudowanego jak i niezabudowanego

Przedmiotowe efekty uczenia się

Wiedza:

1. Student posiada poszerzoną i pogłębioną wiedzę z zakresie techniki cieplnej i miernictwa cieplnego.
2. Student zna podstawowe metody potrzebne do rozwiązywania problemów praktycznych, teoretycznych i projektowych obejmujących procesy i urządzenia cieplne występujące w inżynierii środowiska.
3. Student posiada wiedzę na temat szczegółowych zasad obliczania wymiany ciepła i masy oraz wymienników ciepła i miernictwa strumieni ciepła występujących w inżynierii środowiska.
4. Student posiada zaawansowaną wiedzę o trendach rozwojowych i nowych osiągnięciach dotyczących procesów i urządzeń cieplnych występujących w inżynierii środowiska.

Umiejętności:

1. Student potrafi pozyskiwać i oceniać informacje dostępne w literaturze, internecie i katalogach nt technologii i urządzeń występujących w inżynierii środowiska.
2. Student potrafi znaleźć odpowiednie zależności opisujące analizowane procesy cieplne i wie jak ustalić właściwości termodynamiczne niezbędne do wykonania obliczeń przepływu ciepła i masy.
3. Student potrafi rozpoznawać i rozwiązywać złożone problemy projektowe oraz eksploatacyjne dotyczące wymiany ciepła i masy występujące w urządzeniach cieplnych i krytycznie ocenić rozwiązania projektowe i wykrywać zagrożenia budowanych i eksploatowanych urządzeń cieplnych.
4. Student potrafi planować i przeprowadzać badania cieplne urządzeń występujących w inżynierii środowiska.
5. Student potrafi ustalić dokładność i wykonać analizę uzyskanych wyników obliczeń i pomiarów oraz interpretować krytycznie uzyskane wyniki obliczeń i pomiarów cieplnych oraz wyciągać wnioski.

Kompetencje społeczne:

1. Student rozumie potrzebę pracy zespołowej w rozwiązywaniu problemów teoretycznych i praktycznych.
2. Student ma świadomość zakresów i ograniczeń stosowanych zależności i metod obliczeń oraz wartość posiadanej wiedzy teoretycznej i praktycznej.
3. Student rozumie konieczność sprawdzania i weryfikacji wyników stosowanych metod, obliczeń i pomiarów.
4. Student ma świadomość konieczności myślenia i działania innowacyjnego.

Metody weryfikacji efektów uczenia się i kryteria oceny

Efekty uczenia się przedstawione wyżej weryfikowane są w następujący sposób:

Wykłady:

Dwuczęściowy egzamin pisemny w terminie podanym na początku semestru.

Część 1. ma na celu sprawdzenie umiejętności praktycznych i polega na rozwiązaniu 2 zadań rachunkowych.

Część 2. ma na celu sprawdzenie wiedzy i polega na udzieleniu pisemnej odpowiedzi na 4 pytania.

W przypadkach wątpliwych egzamin rozszerzany jest o część ustną.

Na każdym wykładzie premiowana jest aktywność studentów.

Szczegółowe kryteria punktowe i skala ocen podawane są na pierwszych zajęciach w semestrze i przypominana przed egzaminem.

Ćwiczenia rachunkowe (audytoryjne):

60-minutowe pisemne kolokwium zaliczeniowe w ostatnim tygodniu semestru. Kolokwium polega na rozwiązaniu kilku (maksymalnie 3) zadań.

Sprawdzanie i ocenianie wyrywkowo poprawności samodzielnych rozwiązań zadań (tj. pracy własnej studenta). Premiowanie aktywności studentów na każdych zajęciach.

Ćwiczenia laboratoryjne

Krótki 15-minutowy sprawdzian - każdorazowo przed rozpoczęciem realizacji ćwiczeń laboratoryjnych.

Warunkiem zdania każdej z dwóch części egzaminu oraz uzyskania zaliczenia z ćwiczeń audytoryjnych jest zdobycie minimum 50% z maksymalnej liczby punktów wynoszącej 20. Warunkiem zdania egzaminu jest uzyskanie pozytywnej oceny zarówno z cz. 1 jak i z cz. 2. Poprawiana jest tylko ta część egzaminu, która została niezdana.

Skala ocen:

0-9 pkt = 2,0

10-12 pkt = 3,0

- 13-14 pkt = 3,5
- 15-16 pkt = 4,0
- 17-18 pkt = 4,5
- 19-20 pkt = 5,0

Treści programowe

Program modułu obejmuje następujące zagadnienia:

1. ustalone przewodzenie i przenikanie ciepła,
2. konwekcja ciepła,
3. promieniowanie cieplne,
4. nieustalony przepływ ciepła – nagrzewanie i chłodzenie,
5. wymienniki ciepła,
6. promieniowanie cieplne,
7. promieniowanie słoneczne,
8. wymiana ciepła przy skraplaniu,
9. wymiana ciepła przy wrzeniu,
10. wymiana masy.

Tematyka zajęć

Program wykładu obejmuje następujące zagadnienia:

1. ogólne równanie nieustalonego i ustalonego przewodzenia ciepła, prawo Fouriera,
2. ustalone przenikanie ciepła przez ściany płaskie i cylindryczne jedno i wielowarstwowe,
3. konwekcja ciepła, prawo Newtona, liczby kryterialne Nu, Gr, Pr, Re, Ra,
4. wymiana ciepła w warunkach nieustalonych, liczby kryterialne Bi i Fo, model ciała o parametrach skupionych $Bi < 0,1$,
5. nagrzewanie i chłodzenie ciał stałych $Bi > 0,1$, metoda graficzna,
6. nagrzewanie i chłodzenie ciał stałych $Bi > 0,1$, metoda numeryczna,
7. wymienniki ciepła, wyprowadzenie równań,
8. wymienniki ciepła, obliczenia cieplno-przepływowe,
9. wymiana ciepła przez promieniowanie, podstawowe prawa: Plancka, Kirchhoffa, Wiena, Stefana-Boltzmanna, Lamberta, ekran termiczny,
10. promieniowanie słoneczne – równania modelu matematycznego,
11. wymiana ciepła przy skraplaniu się par, rozwiązanie Nusselta,
12. wymiana ciepła przy skraplaniu się par w warunkach rzeczywistych.
13. wymiana ciepła przy wrzeniu, kryzys wrzenia, krzywa Nukiyamy
14. wymiana masy, dyfuzja masy, konwekcja masy, liczby kryterialne Sh, Sc

Program ćwiczeń audytoryjnych obejmuje następujące zagadnienia:

1. obliczanie grubości izolacji ścian płaskich i cylindrycznych,
2. wyznaczanie rozkładu temperatury w ścianach płaskich i cylindrycznych,
3. obliczanie wartości współczynników przejmowania ciepła w przepływach wewnętrznych i opływach ciał stałych,
4. obliczanie czasu nagrzewania i chłodzenia ciał stałych,
5. obliczenia cieplno-przepływowe wymienników ciepła,
6. obliczanie gęstości promieniowania słonecznego na dowolnie zorientowaną powierzchnię,
7. obliczanie radiacyjnej gęstości strumienia ciepła,
8. obliczanie gęstości strumienia ciepła przy wrzeniu i skraplaniu,

Program laboratoriów obejmuje następujące zagadnienia:

1. pomiar nieustalonego pola temperatury w ciele stałym,
2. pomiar rozkładu temperatury w żebrze oraz efektywności żebra,
3. pomiar przewodności cieplnej materiałów izolacyjnych,
4. pomiar przewodności cieplnej materiałów budowlanych,
5. badania wymienników ciepła.

Metody dydaktyczne

Wykład informacyjny z elementami wykładu konwersacyjnego. Prezentacja multimedialna, ilustrowana przykładami podawanymi na tablicy

Ćwiczenia audytoryjne: metoda problemowa, rozwiązywanie zadań.

Ćwiczenia laboratoryjne: metoda eksperymentu, wykonanie zadań podanych przez prowadzącego -
ćwiczenia praktyczne

Literatura

Podstawowa:

1. Wiśniewski St., Wiśniewski T.S., Wymiana ciepła. WNT, Warszawa 2000
2. Kostowski E., Przepływ ciepła. Wyd. Polit. Śląskiej, Gliwice, 1986
3. Madejski J., Teoria wymiany ciepła. Wyd. Ucz. Politechniki Szczecińskiej, Szczecin 1998
4. Oleśkowicz-Popiel C., Wojtkowiak J., Eksperymenty w wymianie ciepła. Wyd. II rozszerzone, Wyd. Politechniki Poznańskiej, Poznań 2007
5. Oleśkowicz-Popiel C., Wojtkowiak J., Właściwości termofizyczne powietrza i wody, przeznaczone do obliczeń przepływu i wymiany ciepła. Wyd. Politechniki Poznańskiej, Poznań 2015
6. Staniszewski B., Wymiana ciepła. Podstawy teoretyczne. PWN, Warszawa 1979, 1980
7. Pomiary cieplne, T. 1 i T. 2, Praca zb. (red. T.R. Fodemski), WNT, Warszawa 2001
8. Hobler T., Ruch ciepła i wymienniki. WNT, Warszawa 1979
9. Kalinowski E., Przekazywanie ciepła i wymienniki. Skrypt Politechniki Wrocławskiej. Wrocław 1995
10. Zbiór zadań z przepływu ciepła. Pod red. E. Kostowskiego, Wyd. Polit. Śląskiej, Gliwice 2001
11. Oleśkowicz-Popiel C., Czujniki strumieni ciepła. Wyd. Politechniki Poznańskiej, Poznań 1986
12. Pogorzelski J.A., Fizyka cieplna budowli, PWN, Warszawa 1976
13. Modelowanie numeryczne pól temperatury. Pod red. J. Szarguta. WNT, Warszawa 1992
14. Taler J., Duda P., Rozwiązywanie prostych i odwrotnych zagadnień przewodzenia ciepła. WNT, Warszawa, 2003
15. Zarzycki R., Wymiana ciepła i ruch masy w inżynierii środowiska. WNT, Warszawa 2005

Uzupełniająca:

1. Incropera F.P., De Witt D.P., Bergman T.L., Lavine A.S., Introduction to Heat and Mass Transfer. 5th Ed., John Wiley and Sons, 2007
2. Incropera F.P., De Witt D.P., Bergman T.L., Lavine A.S., Fundamentals of Heat and Mass Transfer. 6th Ed., John Wiley and Sons, 2006
3. Bejan A., Kraus A.D., Heat Transfer Handbook, John Wiley and Sons, Inc., 2003
4. Eckert E.R.G., Drake R.M., Analysis of Heat and Mass Transfer. McGraw-Hill Book Co., 1972
5. Holman J.P., Heat Transfer, McGraw Hill, Metric Edition, 2010
6. Kakac S., Liu H., Heat exchangers: Selection, Rating, and Design. CRC Press, 1998
7. Howell J.R., Siegel R., Menguc M.P., Thermal Radiation Heat Transfer. CRC Press and Taylor and Francis Group, New York 2011

Bilans nakładu pracy przeciętnego studenta

	Godzin	ECTS
Łączny nakład pracy	150	6,00
Zajęcia wymagające bezpośredniego kontaktu z nauczycielem	52	2,00
Praca własna studenta (studia literaturowe, przygotowanie do zajęć laboratoryjnych/ćwiczeń, przygotowanie do kolokwium/egzaminu, wykonanie projektu)	98	4,00